

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว บ้านโป่งร้อน มีขั้นตอนการดำเนินงานและระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

3.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source Data) : ได้แก่ ข้อมูลที่ได้รับจากประชาชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่ได้กำหนดไว้ในขอบเขตการศึกษา ข้อมูลส่วนนี้ประกอบด้วย

1. ข้อมูลพื้นฐานของประชากร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา
2. ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของประชาชน
3. ข้อมูลด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว
4. ข้อมูลแนวทางที่ประชาชนจะเข้าร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

3.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source Data) ได้แก่ หนังสือ วารสาร จุลสาร รายงานการวิจัย บทความ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยซึ่งได้รับมาจากแหล่ง ดังนี้

- แหล่งข้อมูลของทางราชการ ได้แก่ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลใหม่พัฒนา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ได้แก่ ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวโป่งน้ำร้อน
- แหล่งข้อมูลของสถาบันการศึกษา ได้แก่ ตำราและงานวิจัยจากหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ข้อมูลจากสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และจุลสารการท่องเที่ยว

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นประชากรที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 1 บ้านโป่งร้อน ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง จำนวน 104 ครัวเรือน หรือ จำนวน 483 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเลือกกลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด คือ กลุ่มตัวอย่าง ที่สุ่มตามขนาดที่ให้ความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ตามหลักสถิติ จากการเทียบ

ดาร์วิน (Darwin Mendel , 1977) ที่ระดับความเชื่อมั่นดังกล่าวได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 213 คน โดยใช้วิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบ (Systematic random sampling) จำนวน 213 คน เป็นอย่างน้อย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมุ่งศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว ผู้วิจัยทำการศึกษาตัวแปรตาม แล้ววัดค่าออกมาเพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้นนั้นจะเกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระตัวใดบ้าง และสามารถเป็นแนวทางเพื่อวางแผนปรับปรุงสภาพที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้น ผู้ศึกษาจึงเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งรายละเอียดของคำถามได้ระบุคำตอบที่ชัดเจน (Structured Questionnaire) โดยการถาม-ตอบ จากกลุ่มตัวอย่างโดยตรงเป็นรายบุคคล โดยเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง ซึ่งจะได้ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) ที่วัดออกมาเป็นตัวเลขได้

3.3.1 แบบสอบถาม ผู้ศึกษาสร้างแบบสอบถามขึ้นตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล อันประกอบด้วยตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา จำนวน 4 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์สำหรับการตอบในการเลือกตอบตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว 4 ข้อๆ ละ 5 ข้อย่อย โดยมีการกำหนดเกณฑ์เลือกตอบจำนวน 5 ระดับ ตามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีส่วนร่วม ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก
- 3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยมาก

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว 4 ข้อๆ ละ 4 ข้อย่อย โดยมีการกำหนดเกณฑ์เลือกตอบจำนวน 5 ระดับ ตามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยมาก ดังนี้

- 5 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมมาก

- 3 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมน้อยมาก

ส่วนที่ 4 ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ประชาชนจะเข้าร่วมจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ต้องการคำตอบเชิงแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะ

การตรวจสอบความแน่นอนของแบบสอบถาม โดยการ Pre-test 5 ชุด ก่อนจะนำแบบสอบถามออกไปใช้จริง

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปสอบถามยังประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการสุ่มอย่างมีระบบ คือ ได้ไปสอบถามจากหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนจากครัวเรือนๆ ละ 1 หรือ 2 คน แต่เนื่องจากประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีภารกิจนอกบ้านในตอนกลางวัน จึงได้ทำการนัดหมายผ่านผู้ใหญ่บ้านให้มาประชุมพร้อมกันในตอนกลางคืนเพื่อประชุมหารือและเพื่อตอบแบบสอบถามด้วย แต่ต้องกระทำหลายๆ ครั้ง จึงครบจำนวน 213 ชุด เนื่องจากต้องใช้เวลาอธิบายคำถามในแบบสอบถามนาน

3.4 การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูล จะนำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละชุดจากนั้นได้ทำการถ่ายรหัสลงแบบสอบถาม (Decoding) และถ่ายข้อมูลลงเครื่องคอมพิวเตอร์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อทำการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences) โดยแยกวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์โดยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และการกระจายร้อยละ (Percentage Distribution)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

- 2.1 การคิด การวางแผน และการปฏิบัติ
- 2.2 การลงทุนและการได้รับผลประโยชน์
- 2.3 การปฏิบัติ
- 2.4 การติดตามประเมินผล

นำมาคำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

$$\text{พิสัย} = \frac{(\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

- 4.1–4.8 หมายถึง การมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมสูงมาก
- 3.3–4.0 หมายถึง การมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมสูง
- 2.5–3.2 หมายถึง การมีส่วนร่วมและต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง
- 1.7–2.4 หมายถึง การมีส่วนร่วมและต้องการมีส่วนร่วมน้อย
- 0.8–1.6 หมายถึง การมีส่วนร่วมและต้องการมีส่วนร่วมน้อยมาก

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความต้องการในการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวระหว่างประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน นำมาทดสอบกับแบบหาค่าที (t-test) และแบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ส่วนที่ 4 ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ประชาชนจะเข้าร่วมจัดการการท่องเที่ยว นำมาคำนวณหาการกระจายร้อยละ (Percentage Distribution) สำหรับข้อเสนอแนะที่คล้ายคลึงกันทำการศึกษาประกอบกับข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำมาเป็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อไป